

innokaupungit

Opas Innokaupunki-hakujen järjestämiseen

Päivitetty: 28.4.2026

Tiina Ramstedt-Sen

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Sisällys

Opas Innokaupunki-hakujen järjestämiseen	1
Ekosysteemisopimukset	3
Haun suunnittelu	4
2.1. Johtoryhmän rooli ja valintaperusteet	4
1.1.1 2.2. Tarkentavan valintaperusteiden käyttö	5
1.1.2 2.3. Hakuilmoituksen sisällön suunnittelu.....	6
Hankevalinta ja pisteytys	8
3.1. Pisteyttäjien esteellisyys	11
Rahoituksen erityiskysymykset.....	13
4.1. Yritysrahoitus ekosysteemisopimuksia toteuttavissa hankkeissa	13
4.2. Ylimaakunnallisten hankkeiden rahoittaminen	14
4.3. ReARM-lisärahoitukseen liittyvät erityispiirteet.....	17
Vetovastuuhankkeet	18
Rahoituspäätöksestä viestiminen.....	19

Ekosysteemisopimukset

Valtio on solminut Innokaupunkien kanssa pitkäjänteiset sopimukset TKI-rahoituksen kohdentamisesta globaalisti kilpailukykyisten ekosysteemien vahvistamiseksi. Ekosysteemisopimukset on solmittu työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Sopimukset toteuttavat osaltaan parlamentaarisen TKI-työryhmän tavoitteita yritysten ja tutkimuksen yhteistyön vahvistamiseksi. Innovaatioekosysteemien kehittämiseen keskittyvien sopimusten toteutus tapahtuu pääasiassa EU-ohjelmakauden 2021–2027 kestävän kaupunkikehityksen resurssein.

Sopimuksilla kehitetään innovaatiotoiminnan ekosysteemejä eli tiiviitä yhteistoimintaverkostoja, vahvistetaan osaamiskärkeä sekä lisätään TKI-toiminnan vaikuttavuutta. Kaupunkien isot tulevaisuusinvestoinnit ja hankinnat voidaan sopimuksilla valjastaa entistä tehokkaammin innovaatiotoimintaan.

Samalla kootaan tutkimusta ja sitä hyödyntäviä verkostoja isommiksi osaamiskeskittymiksi, joissa eri toimijat täydentävät toisiaan. Sopimuskaupungeille yhteistä on, että niiden kehitys perustuu yliopistovetoiseen korkeaan osaamiseen ja sen hyödyntämiseen.

Ekosysteemisopimukset on solmittu pääkaupunkiseudun sekä muiden yliopistokaupunkien ja yliopistokeskuskaupunkien kanssa. Mukana ovat Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku, Oulu, Rovaniemi, Vaasa, Joensuu, Kuopio, Jyväskylä, Lappeenranta (ml. Imatra), Lahti, Pori, Seinäjoki, Mikkeli, Kajaani (ml. Sotkamo) ja Kokkola. Kaikkien kaupunkiseutujen ekosysteemisopimukset löytyvät [täältä](#).

Ekosysteemisopimusten toteutumista arvioidaan aika-ajoin. Väliarviointi toteutettiin syksyllä 2024 ja sen jälkeen kaupungeilla oli mahdollisuus päivittää ekosysteemisopimuksen sisältöjä muuttuneita tarpeita vastaavaksi.

Innokaupunkien **kansallinen koordinaatio** toimii Pirkanmaan liitossa. Koordinaatiotiimissä työskentelee täysipäiväisesti kehittämisspäällikkö, tietoasiantuntija, viestintäasiantuntija sekä tammikuusta 2026 lähtien kv-koordinaattori. Koordinaatiota tukee osa-aikaisesti rahoitusasiantuntija, joka mm. hoitaa vetovastuuhankkeiden rahoittajatehtäviä. Lisätietoa www.innokaupungit.fi

Haun suunnittelu

2.1. Johtoryhmän rooli ja valintaperusteet

Ekosysteemisopimusten toimeenpanemiseksi kaupunki asettaa johtoryhmän.

Johtoryhmä osallistuu rahoitushakujen sisällön suunnitteluun johtoryhmän strategiseen rooliin soveltuvalla tavalla. Se laatii kestävän kaupunkikehittämisen haun painopisteet eli se päättää haun avaamisesta, haun yleisistä suuntaviivoista ja avattavista erityistavoitteista sekä määrittelee käytettävissä olevan rahoituksen puitteissa haettavissa olevan tuen suuntaa antavan kokonaismäärän.

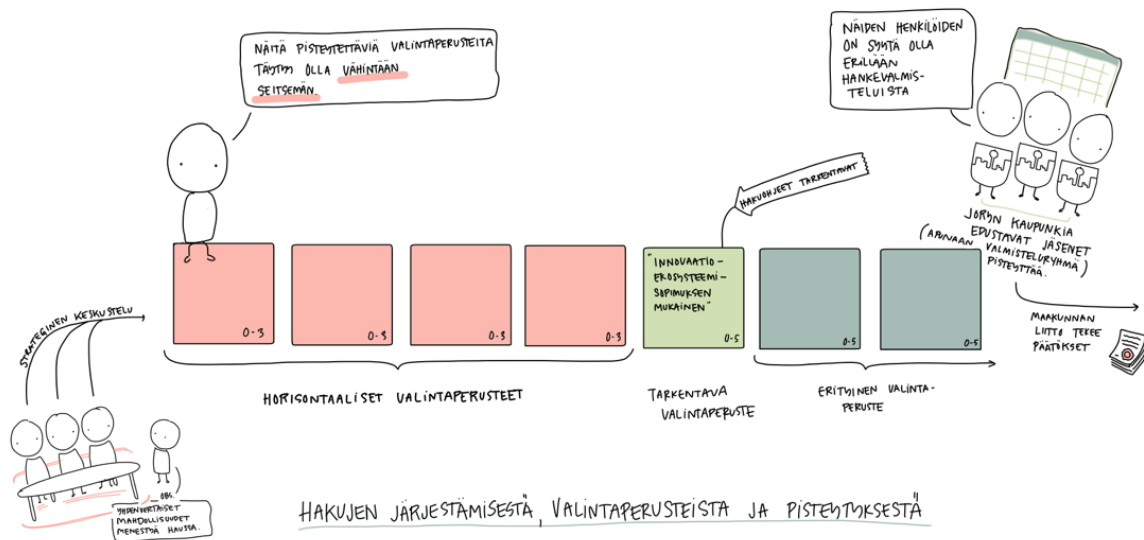
Ekosysteemisopimuskaupunkien johtoryhmien roolista säädetään toimeenpanolaissa (756/2021, 30 §) ja toimeenpanoasetuksessa (797/2021, 16 §).

Johtoryhmän keskeisenä tehtävänä on vastata hankkeiden tarkoituksenmukaisuusharkinnasta eli seurantakomitean määrittelemien valintaperusteiden perusteella priorisoida ja tehdä esitys rahoitettavista hankkeista. Siksi johtoryhmän kokoonpanosta päätettäessä on tärkeä varmistaa, että ryhmässä on riittävä määrä esteettömiä jäseniä. Esteellisyyttä käsitellään kohdassa 3.1.

Johtoryhmän jäsenten nimet tulisi olla julkisesti nähtävillä esim. kaupungin ja maakuntaliiton nettisivuilla läpinäkyvyyden ja avoimuuden toteutumiseksi. Hallintoviranomainen on antanut tämän suosituksen ohjaus- ja valvontakäynnillään välittävässä toimielimessä.

Johtoryhmä laatii kestävän kaupunkikehittämisen haun painopisteet alue- ja rakennepolitiikan ohjelman seurantakomitean hyväksymien valintamenettelyohjeiden mukaan. Yhtenä tehtävänä on päättää haussa käytettävät valintaperusteet.

Jokaisessa rahoitushaussa täytyy olla vähintään seitsemän pisteytettävää **valintaperustetta**. Yksi näistä voi olla tarkentava valintaperuste. Koska pisteytettäviä horisontaalisia valintaperusteita on automaattisesti aina neljä ja tarkentavaa valintaperustetta yksi, on vähimmillään tarpeen valita kaksi erityistavoitekohtaista (erityistä) valintaperustetta.

@ninapukkinen

Kun haun järjestämistä käsitellään kaupungin ekosysteemisopimuksen johtoryhmässä, on syytä huomioida, ettei johtoryhmän mahdollisten sidosryhmiä edustavien tahojen osallistuminen keskusteluun saa vaarantaa muiden hakijoiden **yhdenvertaisia mahdollisuuksia** menestyä avoimessa haussa. Ekosysteemisopimusrahoitusta ei ole varattu vain ekosysteemisopimuksissa mainituille tahoille. Avoimiin hakuihin osallistumalla myös muilla tahoilla on mahdollisuus hakea rahoitusta. Esteellisyyttä käsitellään lisää kohdassa 3.1.

1.1.1 2.2. Tarkentavan valintaperusteen käyttö

Kestävää kaupunkikehittämistä koskevaan hakuun voidaan valita seuraava **tarkentava valintaperuste**: "Hanke on kaupungin ja valtion välisen innovaatioekosysteemisopimuksen mukainen." Valintaperusteen sisältö tulee tarkentaa hakuilmoituksessa ja selventää, mitä juuri tässä kestävässä kaupunkikehittämisen haussa painotetaan. Tarkentava valintaperuste on tärkeä väline haun suuntaamisessa ekosysteemisopimusten painopisteisiin, koska muut haun valintaperusteet ovat yleisiä alue- ja rakennepolitiikan ohjelman seurantakomitean hyväksymiä.

Välittävänä toimielimenä maakunnan liitto vahvistaa haussa käytettävän tarkentavan valintaperusteen: liiton rahoitusasiantuntija varmistaa, ettei tarkentava valintaperuste ole ristiriidassa yleisasetuksen 73 artiklan sekä seurantakomitean hyväksymien ja hallintoviranomaisen vahvistamien valintaperusteiden kanssa. Rahoitusasiantuntija ilmoittaa hallintoviranomaiselle haussa käytettävästä tarkentavasta kaupunkikehittämisen valintaperusteesta.

Valintaperusteiden painottaminen hakukohtaisesti ei ole mahdollista. Hakukohtaista painotusta voidaan toteuttaa tarkentavalla valintaperusteella, jonka sisältö määritellään hakukohtaisesti. Lisäksi voidaan valita hakuun parhaiten sopivia erityistavoitteen sisältöön perustuvia erityisiä valintaperusteita.

1.1.2 2.3. Hakuilmoituksen sisällön suunnittelu

Hakuilmoitus määrittää rahoitushakuun liittyvät yksityiskohdat ja reunaehdot. Jokainen haku räätälöidään erikseen – yhtä kaikkiin hakuihin soveltuvaa hakuilmoitusta ei ole mahdollista tehdä.

Kaupungin ekosysteemisopimuksen johtoryhmä tekee päätökset Innokaupunki-haun painopisteistä eli se päättää haun avaamisesta, haun yleisistä suuntaviivoista ja avattavista erityistavoitteista sekä määrittelee käytettävissä olevan rahoituksen puitteissa haettavissa olevan tuen suuntaa antavan kokonaismäärän. Ekosysteemisopimustoiminnan vastuuhenkilö kaupungilla yhdessä maakuntaliiton rahoitusasiantuntijan kanssa keskustee haun järjestämisen yksityiskohdista.

Johtoryhmän hakua koskevan keskustelun pohjalta kaupungin vastuuhenkilö(t) määrittelevät mm. haun alkamis- ja päättymisajan ja haussa käytettävissä olevat kustannusmallit. Haku on aina auki vähintään kuukauden ajan. Hakuilmoituksessa voidaan edellyttää esimerkiksi ekosysteemyötä edistäviä ryhmähankkeita. Myös ohjeellisen hankekoon (kesto ja €) ja vähimmäispisterajan ilmoittamista kannattaa harkita.

Johtoryhmät voivat ohjata rahoituksen käyttöä hauittain tukemaan sopimuksen toteutumista tarkoituksenmukaisella tavalla, eli valita jokaiseen hakuun sopimuksen toteuttamisen kannalta tarpeellisimmat erityistavoitteet. Ainakaan toistaiseksi TEM ei ole edellyttänyt erityistavoitekohtaista korvamerkintää ekosysteemisopimuksen toteutukseen osoitettavan **rahoituksen käytölle**. Jos ohjelman tavoitteidenmukainen toteutus sitä vaatii, on mahdollista, että ministeriö ohjeistaa rahoituksen suuntaamista tarkemmin ohjelmatoteutuksen myöhemmässä vaiheessa.

Ekosysteemisopimuskaupunkien hauissa rahoitettavien hankkeiden **EAKR- ja valtion tuen osuus** voi olla korkeintaan **60 %**. Kunnan ja muun julkisen rahoituksen osuus tulee olla vähintään 40 % hankkeen julkisesta rahoituksesta. Tästä osuudesta vähintään 62,5 % (eli **vähintään 25 % julkisesta kokonaisrahoituksesta**) on kuntarahoitusta siten, että 25 % osuus täyttyy kokonaisuudessaan ekosysteemisopimusten mukaisissa hankkeissa sopimuskauden loppuun mennessä.

Kaupungeilla on erilaisia menettelyjä sille, miten kuntarahoituksen osuudesta mainitaan hakuilmoituksissa. Osassa hakuilmoituksista mainitaan asiasta yleisesti, kuten "Muu rahoitus voi olla kunta- tai muuta julkista rahoitusta." Osa kaupungeista

on laittanut hyvinkin tarkat ohjeet kuntarahoituksen määrästä sekä myös tietoa prosessista, jolla kuntarahoitusta voi hakea kaupungilta.

Työ- ja elinkeinoministeriön on mahdollista myöhemmissä varojen alueellista jakoa koskevissa vuosittaisissa päätöksissä tarkistaa ko. kuntarahoituksen vähimmäistasoa, perustuen toteutuneeseen kehitykseen varojen käytössä.

Hakuilmoitukset laaditaan ja julkaistaan Eura 2021 -järjestelmässä ja ne näkyvät myös rakennerahastot.fi-sivustolla. Hakuilmoitusten nimeämiseen toivotaan yhtenäisyyttä. Esimerkiksi: Kestävän kaupunkikehittämisen haku – Kokkolan ekosysteemisopimus.

Hakuilmoitukset julkaisee maakunnan liittojen rahoittajat, joiden tehtävänä on haun tekninen järjestäminen kaupungin kanssa sovitulla tavalla sekä hakemusten vastaanottaminen ja rahoituspäätösten valmistelu.

Kaupunki tiedottaa hausta mahdollisille hakijoille omissa kanavissaan tarkoituksenmukaisella tavalla ja riittävässä laajuudessa. Maakuntaliitto välittävänä toimielimenä tiedottaa kestävän kaupunkikehittämisen hausta alueellisen rahoituksen käytäntöjä vastaavalla tavalla.

Hakuilmoitukseen on hyvä nimetä vähintään yksi kaupungin ja yksi liiton henkilö, joka toimii lisätietojen antajana rahoituksesta kiinnostuneille hakijoille.

Hakijoiden etukäteinen opastaminen hakemuksen teossa säästää usein aikaa täydennyspyyntövaiheessa. Esimerkiksi muutamissa kaupungeissa on todettu käteväksi tapa, jossa hakija, kaupungin edustaja ja liiton edustaja käyvät yhteisessä palaverissa läpi hakijan kysymyksiä ennen hakemuksen jättämistä. Myös hakuilmoituksessa voidaan edellyttää etukäteissparrausta. On kuitenkin huomioitava, että kaupungin ja liiton puolelta hakijaa voidaan ohjeistaa vain yleisellä tasolla ja tuen hakija vastaa hakemuksen sisällön suunnittelusta. On turvattava, ettei sparraukseksi tarkoitettuun palaveriin osallistuminen anna hakijalle oikeudetonta etua hakemusten vertailuvaiheessa.

TEM pitää tärkeänä, että kaupungit hyödyntävät Business Finlandin asiantuntemusta johtoryhmätyöskentelyssä. Osaamista voi hyödyntää strategisessa suunnittelussa, hakujen suuntaamisessa ja tavoitteiden asettamisessa sekä saatujen hakemusten arvioinnissa. BF:n asiantuntijoilla on vahvaa toimialaosaamista ja näkemystä, miten luoda kansallisesti ja kansainvälisesti kiinnostavia hankekokonaisuuksia ja ekosysteemejä.

BF on nimennyt organisaatiostaan jokaiselle kaupungille yhden tai kaksi henkilöä, jotka ovat valmiita sparraamaan ekosysteemisopimusten toteuttamisessa. Sopivat käytännöt on hyvä täsmentää kaupunki- ja sparraajakohtaisesti.

Hankevalinta ja pisteytys

Hankevalintaprosessia ei ole tarpeen yhdenmukaistaa kaikilta osin, sillä kaupunki-/maakuntaliittokohtaiset eroavaisuudet ovat mahdollisia. Pirkanmaan liitto on laatinut kuitenkin alla kuvatun **prosessiesimerkin**, jota voidaan hyödyntää suunniteltaessa kaupunkikohtaista prosessia:

Haun päättymisajan jälkeen liiton rahoitusasiantuntija laatii **koosteen** kaikista saapuneista hakemuksista tiedoksi johtoryhmälle. Rahoitusasiantuntija tarkistaa hakemuksen tukikelpoisuuden, toisin sanoen täyttääkö se seurantakomitean hyväksymät **yleiset valintaperusteet** (arvioinnissa hyödynnetään yleisten valintaperusteiden soveltamisohjetta). Yleisten valintaperusteiden täytyminen arvioidaan vaihtoehtoilla Kyllä/Ei. Jotta hakemus voi edetä pisteytykseen, sen on täytettävä kaikki yleiset valintaperusteet. Tämä arviointi tehdään maakunnan liitossa.

Rahoitusasiantuntija toimittaa yleisten valintaperusteiden arvioinnin jälkeen kaikki saapuneet hakemukset esim. yhteisen Teams-työtilan kautta tai muulla riittävän tietoturvallisella tavalla niille johtoryhmän jäsenille, jotka osallistuvat hankkeiden pisteytykseen. Niiden hakemusten osalta, jotka eivät täytä yleisiä valintaperusteita, rahoittaja toimittaa johtoryhmän pisteyttäjille tiedon, mitä yleistä valintaperustetta hakemus ei täytä ja millä perusteella.

Hakemusten virallista kokouskäsitelyä ja esityksen rahoitettavista hankkeista voivat tehdä vain ekosysteemisopimuksen johtoryhmän esteettömät **kaupunkia edustavat** jäsenet. Nämä toimivat lähtökohtaisesti myös hakemusten pisteyttäjinä. Pisteytyksen tarkoituksena on asettaa hakemukset paremmuusjärjestykseen.

Toimeenpanoasetus (797/2021) 16 §:stä:

Toimeenpanolain 30 §:n 1 momentissa tarkoitettun johtoryhmän jäsenet ovat kaupunkien edustajia.

Johtoryhmä tekee välittävälle toimielimelle esityksen rahoitettavien hankkeiden valinnasta.

Hakemusten saapumisen jälkeen myös muita asiantuntijoita ja viranomaistahoja voi hyödyntää esim. lähetekeskustelussa tai pyytämällä tarvittaessa hanketta koskevaa näkemystä. Tarvittaessa on mahdollista, että hankevalintaa edeltää kaupungin viranhaltijoista koostuvan erillisen valmisteluryhmän työ.

Jos hankkeiden pisteyttämisessä käytetään johtoryhmän ulkopuolisia kaupungin asiantuntijoita, mikä voi tulla kyseeseen esim. kun johtoryhmässä ei ole riittävästi esteettömiä pisteyttäjiä, tulee päätös tehdä läpinäkyvästi ja dokumentoidusti. Esimerkiksi johtoryhmän kokouspöytäkirjaan voidaan tuoda maininta mahdollisten johtoryhmän ulkopuolisten pisteyttäjiä käyttämisestä johtoryhmän apuna, sekä tiedot siitä, keitä nämä asiantuntijat ovat ja mikä on heidän roolinsa. Lisäksi on hyvä kirjata perustelut kyseiselle menettelylle.

Pisteytyksessä käytetään hakuilmoituksessa ilmoitettuja erityisiä valintaperusteita. Kaikkien hakemusten osalta pisteytetään ohjelman määrittelemät horisontaaliset valintaperusteet. Lisäksi pisteytetään valitut erityistavoitekohtaiset valintaperusteet ja mahdollinen tarkentava valintaperuste. Pisteytettäviä valintaperusteita on jokaisessa haussa vähintään seitsemän.

Eriyiset valintaperusteet sekä mahdollisesti sovellettava tarkentava valintaperuste arvioidaan asteikolla 0–5 pistettä. Kaikkia hankkeita koskevat horisontaaliset valintaperusteet arvioidaan asteikolla 0–3 pistettä.

Pisteytyksen läpikäynti tehdään erillisessä **pisteytyskokouksessa**, johon eivät osallistu muut kuin kaupunkia edustavat ekosysteemisopimuksen johtoryhmän jäsenet. Mikäli pisteytyksessä on käytetty johtoryhmän ulkopuolisia kaupungin edustajia, he osallistuvat myös pisteytyskokoukseen. Rahoitettaviksi valitaan pisteytyksessä parhaiten menestyneet hakemukset. Jos hakuilmoituksessa on määritetty vähimmäispisteraja (esim. 50 % kokonaispisteistä), rahoitettaviksi valitaan pisteytyksessä parhaiten menestyneet, vähimmäispisterajan ylittäneet hakemukset.

Johtoryhmän pisteytyskokouksesta laaditaan **muistio**, josta ilmenevät kunkin hankkeen saamat pisteet sekä pisteiden perustelut. Kaupungin vastuuhenkilö välittää muistion liiton rahoitusasiantuntijalle, joka **tallentaa pisteytystä koskevat tiedot** Eura 2021 -tietojärjestelmään.

Hakemusten arvioinnin tulokset viestitään tuenhakijoille pisteytyskokouksen jälkeen. Maakuntaliiton rahoitusasiantuntijan ja kaupungin vastuuhenkilön kannattaa yhdessä sopia, kuka välittää tuenhakijoille viestin hakemuksen menestymisestä arvioinnissa.

Arviointivaiheen jälkeen rahoituspäätösten valmistelusta vastaa maakuntaliitto alueellisen rahoituksen EAKR-hankkeiden päätösvalmistelua vastaavalla tavalla (huomioiden esim. maakunnan yhteistyöryhmän ja sen sihteeristön käsittelyt).

Useimmiten hakemukset eivät ole sellaisenaan riittävän yksityiskohtaisia rahoitettavaksi. Niinpä rahoitusasiantuntija aloittaa hankevalmistelun, jossa tuen hakija täydentää hakemusta puuttuvilta osin. Hankehakemusta koskevien täydennyspyyntöjen yhteydessä tuen hakijalle toimitetaan myös kaupungin sisällölliset huomiot. Täydennystarpeita voi olla paljon ja erityisesti hankkeiden saattaminen ohjelmanmukaisiksi voi aiheuttaa paljon työtä.

Maakuntaliitto tekee hakemuksille päätökset johtoryhmän valinnan mukaisesti: rahoitettavaksi valitut hakemukset saavat myönteisen päätöksen ja muut kielteisen päätöksen. Lisäksi kielteinen päätös tehdään niille pisteytyksen ulkopuolelle jääneille hankkeille, jotka eivät täyttäneet yleisiä valintaperusteita. Liiton roolista säädetään rahoituslain (757/2021) 10 §:ssä.

Mikäli hankkeen rahoittaminen olisi **lain tai ohjelman sisällön vastaista**, maakuntaliitto tekee hakemukselle kielteisen rahoituspäätöksen, vaikka hakemus olisi menestynyt johtoryhmän arvioinnissa. Ennen johtoryhmän valinnasta poikkeavan päätöksen tekemistä rahoitusasiantuntija kuulee kaupungin vastuuhenkilöä.

Kaupungin ekosysteemisopimusta toteuttavat kestävä kaupunkikehittämisen EAKR-hankkeet viedään tiedoksi maakunnan yhteistyöryhmälle esim. vuosittain. Raportoinnista vastaa maakuntaliiton rahoitusasiantuntija.

3.1. Pisteyttäjien esteellisyys

Kaupunkia edustavan pisteyttäjän on **jäävättävä itsensä** kokonaan pisteytyskäsittelystä, jos hän (muiden) työtehtäviensä takia on esteellinen osallistumaan rahoitettavien hankkeiden valintaan. Esteellisyyden voi aiheuttaa esim. se, että viranhaltija on osallistunut jonkin arvioinnissa mukana olevan hakemuksen valmisteluun, hänen on tarkoitus osallistua kyseisen hankkeen toteutukseen työntekijänä tai hän on allekirjoittanut hakemuksen kaupungin puolesta. Esteellisyys syntyy myös, jos esim. pisteyttäjän läheinen on edellä kerrotussa roolissa jossain arvioitavassa hankkeessa. Lisäksi esteellisyys voi syntyä, jos kaupungin edustajalle tai hänen lähipiirilleen voisi tulla henkilökohtaista etua esim. tulospalkkioiden kautta tai hankkeen toteutus tai tavoiteltava hyöty tulee kohdistumaan välittömästi pisteyttäjän omaan tehtäväkokonaisuuteen tai toimialaan.

Katso hallintolaki 27–29 §.

Virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen.

"[- -] palvelussuhde kuntaan ei kuitenkaan tee luottamushenkilöä, viranhaltijaa eikä työntekijää esteelliseksi asiassa, jossa kunta on asianosainen. Jos luottamushenkilö on palvelussuhteensa perusteella esitellyt tai muuten vastaavalla tavalla käsitellyt asiaa, hän on kuitenkin esteellinen." (Kuntalain 97 §)

Tarvittaessa rahoitettavien hankkeiden valintaa voidaan käsitellä johtoryhmän pisteytyskäsittelyn lisäksi jossain muussakin elimessä. Tämä on mahdollista osana asian valmistelua. Välittävälle toimielimelle (maakunnan liitto) esityksen rahoitettavien hankkeiden valinnasta tekee kuitenkin johtoryhmä (johtoryhmän kaupunkia edustavat jäsenet).

Rahoituksen erityiskysymykset

Tuen hakijan (toteuttajan) tulee osallistua omalla rahoituksellaan hankkeesta aiheutuviin kustannuksiin. Tästä säännöstä voidaan poiketa vain erityisestä syystä, jotka rahoittajan (maakunnan liitto) tulee perustella rahoituspäätöksen yhteydessä.

Omarahoitusosuus saadaan korvata osittain tai kokonaan muulla rahoituksella. (Rahoituslaki 757/2021, 18 §). Omarahoitusvaatimus koskee niin päätoteuttajaa kuin ryhmähankkeessa muitakin toteuttajia.

Hakuilmoituksessa on hyvä kertoa, millä tavalla EAKR- ja valtio -tukiosuutta täydentävä osuus kustannuksista voidaan kattaa ja minkä suuruista omarahoitusosuutta rahoitettavien hankkeiden toteuttajilta vähintään edellytetään. Yleisesti ottaen toteuttajan omarahoitusosuuden katsotaan lisäävän toteuttajan sitoutumista hankkeen toteutukseen.

4.1. Yritysrahoitus ekosysteemisopimuksia toteuttavissa hankkeissa

Ekosysteemisopimuksia toteutetaan EAKR- ja valtion rahoituksella (60 %), jota täydentää 40 % kunta- ja muu julkinen rahoitus. Hankkeiden julkisesta rahoituksesta vähintään 25 % tulee olla kuntarahoitusta siten, että 25 % osuus täyttyy kokonaisuudessaan ekosysteemisopimusten mukaisissa hankkeissa sopimuskauden loppuun mennessä. Rahoittavan liiton on seurattava, että kunta- ja muuta julkista rahoitusta suhteessa EU- ja valtio-osuuteen kertyy riittävästi sopimusta toteuttaviin hankkeisiin.

Ekosysteemisopimuksia toteuttavilta hankkeilta ei edellytetä yksityistä rahoitusta. Sen sijaan niissä edellytetään, että **kaupungit** rahoittavat ekosysteemisopimusta toteuttavia hankkeita. Ekosysteemisopimuskaupunki tai rahoittava liitto ei voi myöskään edellyttää yksityistä rahoitusta hankkeilta.

Yritysrahoitusosuus hankkeelle on mahdollinen, jos tuensaaja (hankkeen toteuttaja) näin haluaa ja rahoitusta saa. Mahdolliset yritysten hankkeelle maksamat osuudet käsitellään yksityisenä rahoituksena.

Jos hanketta rahoitetaan osin yksityisellä rahoituksella, hankkeessa EU+valtio-osuuden ja kunta- ja muun julkisen rahoituksen keskinäisten osuuksien suhteen täytyy säilyä ekosysteemisopimusten mukaisella tasolla 60 / 40 %.

Jotta suhde pysyy samana, yksityisellä rahoituksella ei voi "korvata" kunta- tai muuta julkista rahoitusta, kuten normaalissa EAKR-hankkeessa.

Esimerkki:

Hankkeen budjetti 400 000 €. Yksityistä rahoitusta tarjolla 60 000 €. Kustannusarvio **julkiselle tuelle** on siis 340 000 €, JOSTA

EAKR ja valtio 60% = 204 000 €

Kunta/muu julkinen raha 40% = 136 000 €

60/40-tason säilyttäminen tarkoittaa käytännössä, että yksityisen rahoituksen vuoksi EAKR+valtion rahoitusosuuden määrä on pienempi ja kuntarahoituksen määrä suurempi kuin mitä hanke saisi normaalissa EAKR-haussa.

Vaihtoehtoisesti kunta- ja muun julkisen rahoituksen osuus suhteessa EU+valtio-osuuteen voidaan tasata 60/40-tasolle sopimuskauden aikana. Tämä tarkoittaa, että mikäli hakukierroksella rahoitetaan hankkeita, joissa on yksityistä rahoitusta, kunta- ja muun rahoituksen osuus rahoitettujen hankkeiden kokonaistuesta voi joustaa tilapäisesti alaspäin. Julkisten rahoitusosuuksien keskinäistä suhdetta tarkastellaan sopimuskauden väliarvioinnin yhteydessä vuoden vaiheessa 2024-2025 ja suhde tulee korjata sopimuskauden aikana niin, että kunta- ja muun rahoituksen osuutta vastaavasti nostetaan aiemman alennuksen verran ylöspäin.

On myös hyvä huomioida, että ekosysteemisopimuksia ei ole tarkoitus toteuttaa pelkästään EAKR-rahoituksella. Alkuvaiheessa hankkeisiin suunnattiin kansallista rahoitusta ja myös ESR+ ja JTF-rahoituksen käyttäminen on ohjelman näkökulmasta mahdollista, jos näin alueellisesti sovitaan.

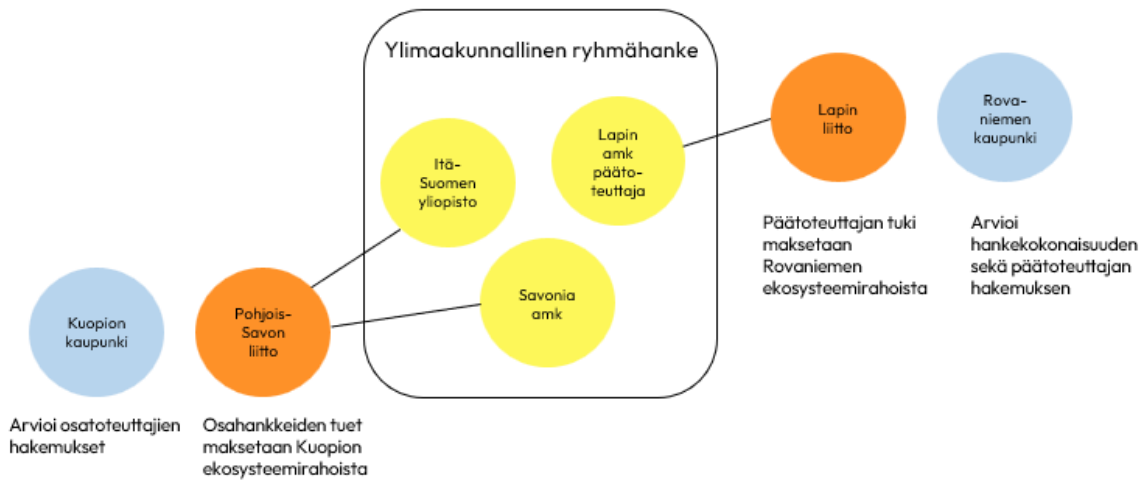
4.2. Ylimaakunnallisten hankkeiden rahoittaminen

Ekosysteemisopimuskaupungeille on mahdollista toteuttaa ylimaakunnallisia hankkeita ekosysteemisopimusrahoituksella. Hallintoviranomainen ja TEM ovat vahvistaneet asian.

Ylimaakunnallisten hankkeiden rahoittaminen **poikkeaa jonkin verran** yhden kaupungin ekosysteemihankkeiden rahoitusprosessista, joten sitä on tarpeen kuvata tässä kappaleessa. Prosessi on kuitenkin hallintoviranomaisen mukaan lähes sama kuin maakuntaliittojen rahoittamissa yleisissä EAKR-hankkeissa.

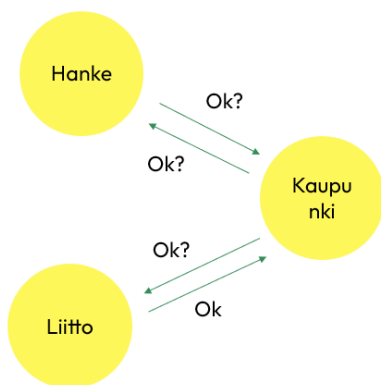
Ylimaakunnallinen ekosysteemihanke on ryhmähanke, jossa on hakijoita useammasta kuin yhdestä Innokaupungista. Hakemus jätetään yleensä päätoteuttajan kaupungin avoinna olevaan ekosysteemihakuun, muiden kaupunkien hakujen ei tarvitse olla auki samaan aikaan. Huomioitavaa on, että **hakemukset on arvioitava jokaisessa mukana olevassa kaupungissa**. Käytännössä jokaisella kaupungilla on veto-oikeus kokonaisuuteen: jos joku osuus jää pois, kokonaisuutta ei välttämättä voida rahoittaa.

Jokaisen hakemuksen EAKR- ja valtiontuki maksetaan hakijan oman kaupungin ekosysteemirahoista (esimerkkikuva alla).

Ylimaakunnallisiin hankkeisiin on syytä varautua. Kaupunkikoordinaatiossa on hyvä käydä periaatteellinen keskustelu siitä, onko kiinnostusta ylimaakunnallisiin hankkeisiin. Tarve ylimaakunnalliseen yhteistyöhön on nouseva kaupungilta.

Ylimaakunnallisten hankkeiden mahdollisuudesta kannattaa käydä keskustelua myös ekosysteemisopimuksen johtoryhmässä, jotta johtoryhmä osaa varautua hakemuksiin ja mahdollisiin yksittäisiin arviointiprosesseihin.

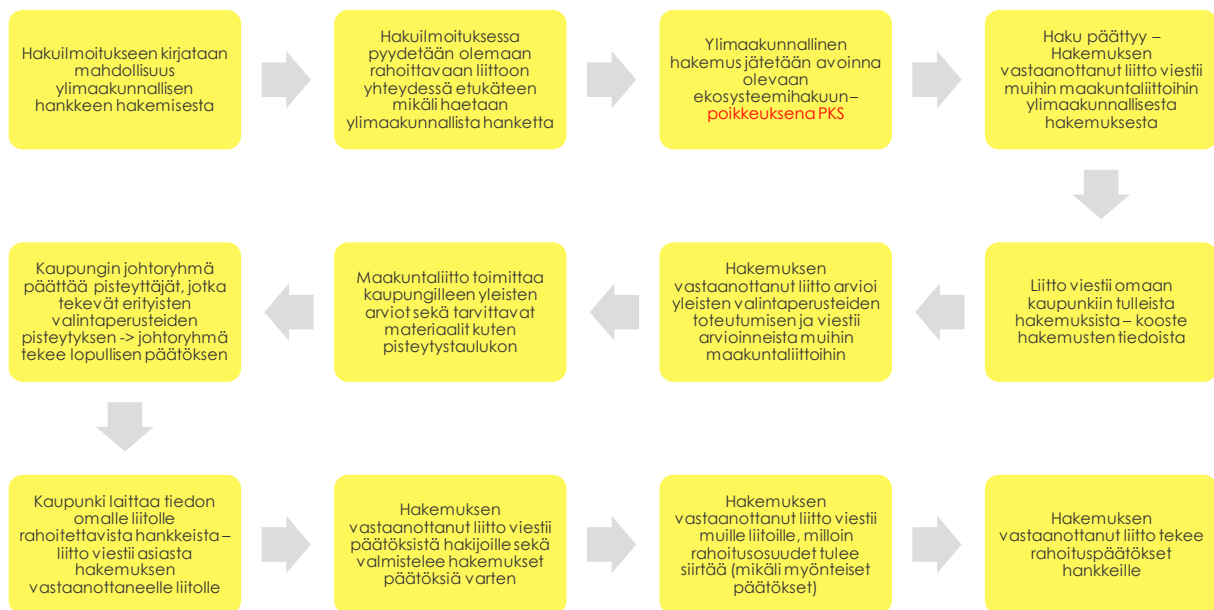

Ylimaakunnallinen hanke vaatii **suunnittelua hyvissä ajoin** etukäteen. Jos kaupungilla on halukkuutta rahoittaa ylimaakunnallisia hankkeita, kannattaa hakuilmoitukseen kirjata maininta, että ylimaakunnallisesta hakemuksesta on oltava yhteydessä kaupungin ekosysteemikoordinaatioon. Aikaisen yhteydenpidon tarkoitus on varmistaa, että kaupungeilla on ylipäätään käytettävissä hakemukseen sopivaa myöntövaltuutta. Keskustelua tulee käydä myös maakunnan

liittojen ja kaupunkikoordinaatioiden välillä, jotta pystytään varautumaan ylimaakunnallisiin hakemuksiin.

On hyvä muistaa, että jos hankkeen teema on tunnistettu useammassa kuin kahdessa kaupungissa, voi ylimaakunnallisen hankkeen sijasta hakea **ylialueellista vetovastuuhanketta** Pirkanmaan liitosta (seuraava haku syksyllä 2025).

Alla kuvataan ylimaakunnallisen hankkeen prosessia hakuilmoituksen julkaisemisesta rahoituspäätöksen tekoon asti. Hakemuksen vastaanottanut liitto on maakuntaliitto, jonka avoimeen hakuun ryhmähankkehakemus jätetään. Kyseinen liitto toimii yleisten valintaperusteiden arvioitsijana, päätösten valmistelijana ja se tekee lopulliset rahoituspäätökset hankkeille.

Ohjelman rahoituskehysten takia pääkaupunkiseudun toimijoita ei voi rahoittaa mistä tahansa maakuntaliitosta. **Jos ryhmähankkeessa on mukana Uudenmaan (eli pääkaupunkiseudun) toimija, ryhmähanke voidaan rahoittaa vain Uudenmaan liitosta.** Tällaisen ryhmähankkeen hakemus voidaan jättää vain pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimushakuun.

Kaupungeilla on mahdollisuus synkronoida hakuajkoja potentiaalisten kumppanikaupunkien kanssa. Tietoa muiden kaupunkien suunnitelluista hakuajoista saa Rakennerahastot.fi-sivustolta. Alla olevista linkeistä löytyy kaikki maakuntaliittojen suunnitelmissa olevat haut, mukaan lukien Kestävän kaupunkikehittämisen -haut.

Suunnitellut hakujaksot eri alueilla:

Etelä-Suomi: EAKR | Rakennerahastot

Itä-Suomi:

Etelä-Savo: Etelä-Savon rahoitushaut | Rakennerahastot

Pohjois-Karjala: Pohjois-Karjalan rahoitushaut | Rakennerahastot

Pohjois-Savo: pohjois-savon-rahoitushaut | Rakennerahastot

Länsi-Suomi: Hakuaikojen suunnitelmat | Rakennerahastot

Pohjois-Suomi: Hakuaikojen suunnitelmat | Rakennerahastot

4.3. ReARM-lisärahoitukseen liittyvät erityispiirteet

ReARM-ohjelmanmuutoksen seurauksena kestävän kaupunkikehittämisen rahoituksen määrä nousee 6,0 milj. eurolla v. 2026–2027. Tästä 1 milj. euroa kohdistetaan kehittyneen alueen rahoituskehikseen (Uusimaa) ja 5 milj. euroa siirtymäalueiden kehikseen (muut kaupungit).

Kaupunkikehittämiseen kohdistuva lisärahoitus suunnataan ReARM-uudistusta tukeviin toimenpiteisiin. Näiden toimenpiteiden on: 1) oltava kaupunkien ja valtion välisten ekosysteemisopimusten mukaisia ja 2) kohdistuttava sisällöltään turvallisuusinnovaatioihin liittyvän liiketoiminnan ja kaksikäyttötuotteiden TKI-toiminnan kehittämiseen.

Kestävän kaupunkikehittämisen lisärahoituksella on uutta ReARM-toimintalinjaa 8 (puolustusteollisuutta ja kaksikäyttöisyyttä tukevan teollisuuskapasiteetin vahvistaminen) täydentävä ja tukeva rooli. Tähän voivat sisältyä esimerkiksi testialustojen kehittäminen tai TKI-yhteistyö, jossa mukana ovat yritykset, tutkimuslaitokset ja korkeakoulut. Lisärahoituksella ei tavoitella merkittäviä investointeja vaan rahoitus on tarkoitettu ensisijaisesti ekosysteemien ja toimintaympäristöjen kehittämiseen.

Lisärahoituksen tarvetta tiedustellaan kaupungeilta vuosina 2025 ja 2026. Loppuvuoden 2025 tiedustelussa lähes kaikki innokaupungit ovat esittäneet tarvetta ReARM-ohjelmamuutosta tukevien toimenpiteiden lisärahoitukselle. Vuoden 2026 myöntövaltuuspäätöksellä lisärahoitusta jaettiin 2,1 (eli noin kolmannes) ja vuonna 2027 jaetaan 3,9 milj. euroa (noin kaksi kolmannesta koko lisärahoituksesta).

Vaikka ReARM-lisärahoitus on teknisesti normaalia ekosysteimirahoitusta, sen käyttäminen on huomioitava rahoitusprosessissa, koska ReARM-lisärahoitus tulee

kohdentaa ReARM-toimintalinjaa 8 tukevaan toimintaan. Lisärahoituksesta voidaan järjestää oma rahoitushakunsa, mutta lisärahoitus voidaan jakaa myös samassa haussa "normaalin" ekosysteemirahoituksen kanssa.

Jos lisärahoitus jaetaan samassa haussa "normaalin" ekosysteemirahoituksen kanssa, hakuilmoitus kannattaa laatia niin, että voidaan varmistaa lisärahoituksen käyttö määritelyihin teemoihin. Hakuilmoituksen sanotusta on syytä miettiä tarkasti erityisesti silloin, jos lisärahoitus on mukana normaalissa ekosysteemihaussa ja kyseessä on kaupungin viimeinen rahoitushaku. Silloin vaarana on, että ilman lisärahoituksen "korvamerkintää" ReARM-teemoihin, hakuun tulleet ReARMia tukevat hankkeet eivät menesty riittävästi tullakseen rahoitetuksi. Korvamerkintää on syytä harkita, jotta lisärahoitus saadaan kohdennettua määrätyn teemaisille hankkeille. Korvamerkinnän voi tehdä esim. ilmoittamalla hakuilmoituksessa selkeästi euromääräisen summan, joka haussa suunnataan ReARM-tavoitteita tukevaan toimintaan.

ReARMia tukevat ja lisärahoituksella rahoitetut hankkeen on hyvä pystyä tunnistamaan kaupunkien ekosysteemihankkeista. Kaupungin on hyvä keskustella asiasta rahoittavan maakuntaliiton kanssa, mitkä hankkeet määrittämään ReARM-hankkeiksi. ReARM-hankkeiksi voi määrittellä myös "normaalilla" ekosysteemi-rahoituksella rahoitettuja hankkeita, mikäli ne tukevat ReARM-tavoitteita. Rahoittajan on hyvä lisätä ReARMia tukeville hankkeille EURA-järjestelmässä **koontitunnuksen "ReARM"**, jonka avulla hankkeet on helppo löytää.

Vetovastuuhankkeet

Teemalliset vetovastuuhankkeet ovat osa Innokaupunki-kokonaisuutta ja Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman toteutusta. Kaikki ekosysteemisopimuksissa mainitut teemat ovat mahdollisia vetovastuuhankkeiden teemoja, jos ne yhdistävät useamman kaupungin ekosysteemisopimusta. Hankkeiden tulee siis palvella ekosysteemisopimuskaupunkien tarpeita.

Vetovastuuhankkeiden tavoitteena on luoda uudenlaista temaattista yhteistyötä kaupunkien välille ja kansainvälisesti sekä mm. nopeuttaa hyvien käytäntöjen ja kokemusten levittämistä, mikä tukee yhteistyöhön pohjautuvien uusien arvoketjujen luomista ja paikallisesti kehitettyjen ratkaisujen skaalaamista markkinoille.

Tarkemmat vetovastuuhankkeiden tavoitteet määrittämään jokaisen haun hakuasiakirjassa. Siinä määrittämään myös, kuinka montaa kaupunkia hankkeiden tulee yhdistää ja kuinka pitkäkestoisia hankkeet voivat olla.

Temaattisissa vetovastuuhankkeissa EAKR- ja valtion tuen osuus on 75% ja kunta- ja muun julkisen rahoituksen osuus pääsääntöisesti 25 %. Rahoituksen välittävä viranomaisena on Pirkanmaan liitto.

Vetovastuuhakemusten pisteytys tapahtuu eri tavalla kuin kaupunkien ekosysteemihankkeiden pisteytys. Vetovastuuhakemukset pisteytetään paremmuusjärjestykseen **Innokaupunkien kansallisen ohjausryhmän sihteeristössä**. Ennen pisteytystä Pirkanmaan liiton rahoitusasiantuntija tarkastaa, että hakemukset täyttävät yleiset valintaperusteet. Vuodesta 2025 lähtien arvioinnin tulos on viety Innokaupunkien kansalliselle ohjausryhmälle vain tiedoksi. Sitä ennen ohjausryhmä hyväksyi arviointiryhmän esityksen rahoitettavista hankkeista.

Mikäli hankkeet rahoitetaan ohjelman erityistavoitteesta 1.1, hankkeiden on sovittava myös oman maakuntansa älykkään erikoistumisen strategian tavoitteisiin. Strategianmukaisuudesta pyydetään lausunto jokaisen hankkeeseen osallistuvan osatoteuttajan maakuntaliitosta ja ekosysteemisopimustenmukaisuudesta tarvittaessa hakijan kaupungista.

Pisteytyskokouksen jälkeen Pirkanmaan liiton rahoitusasiantuntija viestittää tuenhakijoille hankkeiden menestymisestä arvioinnissa. Samalla voidaan toimittaa myös ohjausryhmän ja sihteeristön arviot. Tämän jälkeen rahoitusasiantuntija aloittaa myönteiseen rahoitusvalmisteluun etenevien hankkeiden päätösvalmistelun, jossa tuen hakija täydentää hakemusta puuttuvilta osin. Hakemuksille, jotka eivät menestyneet arvioinnissa, valmistellaan hylkäyspäätökset. Päätökset tekee Pirkanmaan liiton aluekehitysjohtaja.

Rahoituspäätöksestä viestiminen

Hankepäättösten jälkeen laaditaan usein tiedote tai muu uutinen, jolla uudesta hankkeesta kerrotaan laajemmalle yleisölle. Kaupunkikoordinaation ja maakuntaliiton rahoittajan olisi hyvä sopia keskenään, miten tiedotus rahoituspäätöksestä tehdään ja mitä kanavia käytetään. Yhteiset pelisäännöt kannattaa sopia myös sille, miten kaupunkikoordinaatio saa tiedot maakuntaliitossa tehdyistä rahoituspäätöksistä.

Uusien hankkeiden tiedotteissa olisi hyvä olla maininta Innokaupungeista, jotta lukijat sekä hanketoimijat osaavat kytkeä hankkeen oikeaan kokonaisuuteen. Tiedotteen loppuun voi esimerkiksi lisätä seuraavanlaisen tekstin:

[Kaupungin nimi] on yksi Suomen Innokaupungeista, jotka toteuttavat ekosysteemisopimuksia. Innokaupungit ovat uuden ajattelun tukijoita ja kirittäjiä, muutoksen edelläkävijöitä. Tavoitteena on vauhdittaa elinkeinoelämän uudistumista ja parantaa ihmisten elämää kaupunkiympäristöissä. Innokaupungit tukevat

innovaatioita, soveltavat tutkimusta ja kokeiluita. Innokaupungit.fi

Esimerkki: Linkki uutiseen, jossa lausetta on käytetty itse uutisen lopussa.

[Tampereen kaupunkikehittämisen haasteisiin etsitään kestäviä kiertotalousratkaisuja - Pirkanmaan liitto](#)

